Vejledning om tilsagn til miljø- og økologiordninger 2009

Pleje af græs- og naturarealer, Braklagte randzoner langs vandløb og søer, Miljøbetinget tilskud og Omlægningstilskud

Februar 2009

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
FødevareErhverv

Kolofon

Vejledning om tilsagn til miljø- og økologiordninger 2009

Pleje af græs- og naturarealer, Braklagte randzoner langs vandløb og søer, Miljøbetinget tilskud og Omlægningstilskud

Denne vejledning er udarbejdet af FødevareErhverv i 2009

Bidragyder(e): Miljøkontoret og Økologistøttekontoret

Fotograf(er): DJF

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

FødevareErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 3395 8000
Fax: 3395 8080
E-mail: dffe@dffe.dk
Websted: http://ferv.fvm.dk

ISBN 978-87-7083-375-2 (Tryk)
ISBN 978-87-7083-376-9 (Web)

Indholdsfortegnelse

1. Introduktion 5
Hvem kan få tilskud? 5
Ansøgningen 5
Nyt siden sidst 6
Opbygning af vejledning 6
2. Pleje af græs- og naturarealer 7
Hvad kan du få i tilskud? 7
Særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer 7
Forpligtelse 7
Betingelser for tilsagn om tilskud 8
Markstørrelse 8
Plantedække 8
Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden: 8
Prioritering 9
Indberetning 10
Underretningspligt 11
Hvis du ønsker dispensation 11
Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet 11
Enkeltbetalingsordningen 11
Retsgrundlag 11
3. Braklagte randzoner 12
Hvad kan du få i tilskud? 12
Definition af arealet 12
Betingelser 12
Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden: 13
Plantedække og pleje 13
Prioritering 14
Underretningspligt 14
Hvis du ønsker dispensation 14
Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet 14
Kombination med Plantedirektoratets randzoneordning 14
Retsgrundlag 14
4. Miljøbetinget tilskud (MB) 15
Hvad kan du få i tilskud? 15
Hvilke arealer kan få et MB tilsagn? 15
Betingelser vedrørende 1. tilsagnsår 16
Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden: 16
Tilskudsberettigede afgrøder 17
Prioritering af ansøgninger 19
Ekstra ansøgningsrunde for økologer 19

Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet 20
Retsgrundlag 20
5. Omlægningstilskud (OM) 21
Hvad kan du få i tilskud? 21
Hvilke arealer kan få tilsagn? 21
Betingelser der skal være opfyldt i 1. tilsagnsår: 22
Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden: 22
Tilskudsberettigede afgrøder 23
Prioritering 25
Ekstra ansøgningsrunde for økologer 25
Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet 26
Retsgrundlag 26
6. Generelle betingelser for miljø- og økologiordninger 27
Udbetaling af tilskuddet 27
Loft på tilskuddet 27
Hvornår udbetales tilskuddet? 27
Udbetalingskonto 28
Oplysninger til Skat 28
Producentskifte 28
Ansøgning om ændring af tilsagnet 29
Har du allerede et tilsagn om tilskud til Braklagte randzoner (fra før 2007) 30
Endeligt ophør med jordbrugsvirksomhed 30
Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud 31
Udelukkelse og straf 32
Kontrol og sanktion 32
Sanktioner ved beregning af tilskud 32
A. Arealafvigelser 32
B. Andre afvigelser 34
Krydsoverensstemmelse 34
Revisionsklausul 35
Myndighedernes brug af oplysninger 35
Brug af data i ansøgningsskemaet 35
Opbevaring af kontroloplysninger 35
Den registreredes rettigheder 35
Muligheder for at klage 36
Retsgrundlag 38
Adresser og telefonnumre 39

1. Introduktion

Denne vejledning beskriver følgende støtteordninger, som der kan ansøges om tilsagn til i 2009:

Miljøordninger:

- **Pleje af græs- og naturarealer** med forpligtelser til afgræsning eller til slæt eller afgræsning på arealer, der ligger i SFL-områder[1].

- **Braklagte randzoner langs vandløb og søer** der er mindst 10 m og højst 20 m brede.

Økologiordninger:

- **Miljøbetinget tilskud** med forpligtigelse til lavere kvælstofforbrug og dyrkning uden pesticider.

- **Omlægningstilskud**, som gives til økologer for at omlægge konventionel jord til økologisk drift.

De to miljøordninger administreres af Miljøkontoret og økologiordningerne af Økologistøttekontoret i FødevareErhverv.

Alle tilsagn er 5-årige og løber i perioden 1. september 2009 til 31. august 2014.

Støtteordningerne er en del af Landdistriktsprogrammet 2007-2013. De skal fremme det overordnede formål at skabe varierede landskaber, rig natur og rent miljø. Du kan læse mere om Landdistriktsprogrammet på landdistriktsprogram.dk.

Hvem kan få tilskud?

Ejere og forpagtere af jordbrugsbedrifter kan få tilskud under miljø- og økologiordningerne, såfremt de i den 5-årige tilsagnsperiode driver de arealer, som der søges tilsagn om tilskud til.

Både enkeltpersoner og selskaber, som f.eks. I/S, A/S, ApS og a.m.b.a. kan søge. Bedriften omfatter alle de produktionsenheder, som jordbrugeren driver under samme CVR-nummer.

Ansøgningen

Der ansøges til ovennævnte miljø- og økologiordninger på side A i Fællesskemaet 2009. Fælleskemaet indeholder udover ansøgning om enkeltbetaling flere andre muligheder for ansøgning og indberetning af de arealbaserede støtteordninger, og nu tillige ansøgning om tilsagn. For at få vejledning til udfyldelse af det fælles ansøgningsskema skal man læse "Vejledning til Fællesskema 2009", som er tilgængelig på hjemmesiden ferv.fvm.dk/faellesskema. I vejledningen til Fællesskemaet kan du læse mere om udfyldelse af skemaet.

Ansøgning om tilsagn til miljø- og økologiordninger på side A skal indsendes sammen med fællesskemaet og være modtaget senest den **21. april 2009**.

[1] SFL-områder= Særligt følsomme landbrugsområder.

Ansøgere, der ikke søger enkeltbetaling, skal ud over side A som minimum indsende side 1 og side 2 i Fællesskema 2009.

Ansøgning indsendes til adressen:

FødevareErhverv
Nyrupsgade 30
1780 København K

Nyt siden sidst

- Den, som anmoder om udbetaling, får udbetaling. Det betyder, at ved et producentskifte efter 21. april på en tilsagnsmark vil det stadigvæk være overdrager, som får udbetalingen, fordi han har indsendt anmodningen om den. Det vil også være overdrager, der bærer ansvaret for en eventuel sanktion i årets udbetaling.
- Nye prioriteringsregler på Miljøbetinget tilskud og Omlægningstilskud. Det er blevet sådan, at MB og OM ansøgningerne prioriteres samlet og på markniveau. Første prioritet har økologiske marker under omlægning, derefter marker under en økologisk enhed som ikke er under omlægning, så private konventionelle marker og endeligt offentlige marker. Under den enkelte prioriteringsklasse prioriteres efter størrelsen af det samlede ansøgte areal, hvor et større areal går forud for et mindre.
- På Fællesskemaet har MB tilsagnshavere pligt til at oplyse på fællesskemaet, om man for den kommende planperiode anvender reglen om maks. 140 kg/Total N/ha på bedriften eller 75 % af kvælstofkvoten på den enkelte tilsagnsmark.
- Der reguleres ikke længere for udtagningsrettigheder på MB/OM tilsagn.

Opbygning af vejledning

Vejledningen er opbygget så der følger fire kapitler, som beskriver hver sin støtteordning. Derefter kommer et generelt afsnit, som samler op på mange af de forhold, der gælder på tværs af støtteordninger, såsom producentskifte og kontrol. Det er vigtigt, at du både læser kapitlet om den eller de enkelte støtteordninger, du ønsker at søge til, samt det generelle kapitel.

2. Pleje af græs- og naturarealer

I denne ordning gives der tilskud til, at græs- og naturarealer, herunder arealer, der omlægges til græsarealer, plejes med forpligtelse til afgræsning eller forpligtelse til afgræsning eller slæt. Arealerne må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler og gødning bortset fra det, der efterlades af græssende dyr.
Formålet med ordningen er, at beskytte vandmiljøet ved at reducere kvælstof- og fosforudvaskningen til vandmiljøet og reducere brugen af plantebeskyttelsesmidler. Formålet er endvidere at beskytte og forbedre natur- og biotopforholdene på landbrugs- og naturarealer.

Hvad kan du få i tilskud?

	kr./ha/år
Ved forpligtelse til afgræsning	1.400,00
Ved forpligtelse til afgræsning eller slæt	800,00

Hvis arealerne er udpeget som særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer med forpligtelse til afgræsning 3.350,00

(Bemærk at tilskud kan reduceres pga. EU's udbetalingsloft, se kapitel 6)

Særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer

Efter indstilling fra Skov- og Naturstyrelsen er der indenfor SFL-områderne udpeget en række mindre naturområder, hvor omkostningerne til afgræsning er væsentligt større end på øvrige arealer. Det drejer sig om i alt 850 ha. Arealerne kan ses på www.kort.arealinfo.dk. På disse arealer er der kun mulighed for at vælge forpligtelse til afgræsning.

Forpligtelse

Hvis du vælger forpligtelse til afgræsning:
Fra den 1. juni til den 31. august skal arealerne være omfattet af drift med afgræsning, således at arealerne i deres helhed den 31. august hvert år i tilsagnsperioden fremstår afgræsset og med tæt og lavt plantedække. Græstuer, der er opstået som følge af afgræsning, er ikke et problem i den samlede vurdering. Ligeledes er områder uden plantedække, der er opstået som følge af dyreveksler eller offentlighedens adgang på trampestier, tilladt.

Inden for den anførte periode må slåning af plantedækket kun ske i form af slæt, der gennemføres på dele af arealerne som en naturlig del af driften med afgræsning, og i form af afpudsning, der gennemføres efter afgræsning.

Hvis du vælger forpligtelse til afgræsning eller slæt:
Fra den 21. juni til den 31. august skal arealerne være omfattet af drift med afgræsning, med slæt eller med afgræsning og slæt, således at arealerne i deres helhed den 31. august fremstår med tæt og lavt plantedække.

Uanset forpligtelse gælder, at arealerne ikke må slås i perioden fra 1. maj til den 20. juni. Hvis arealerne er beliggende inden for de afstandskrav, der gælder efter bestemmelserne for certificering af frø, skal plantedækket dog slås inden blomstring på anmodning fra den berørte planteavler.

Betingelser for tilsagn om tilskud

Tilsagn om tilskud er betinget af:

- at arealet ligger i et SFL-område,
- at der ikke forligger forpligtelse til udtagning,
- at der for arealet ikke allerede foreligger forpligtelse til at gennemføre afgræsning, slæt eller afpudsning som følge af tilskud efter anden lovgivning, aftale, der indebærer betaling for den nævnte regulering, servitut eller pligt, der er pålagt i medfør af anden lovgivning. Det omfatter dog ikke enkeltbetalingens regler om god landbrugs- og miljømæssig stand, projekter til demonstration af miljøvenligt landbrug, græsningsselskaber eller et projekt i medfør af Landdistriktsloven, hvor der ydes tilskud for arealerne til afgræsning, slæt eller afpudsning,
- at der for arealet ikke gives tilskud fra andre ordninger under tidligere og nuværende Landdistriktsprogram, bortset fra tilskud til Omlægning til økologisk jordbrug, tilskud til grønt regnskab og ø-støtte,
- at arealet er mindst 0,3 ha, medmindre det er naturligt afgrænset, eller SFL- områdernes afgrænsning eller naboskel betyder, at arealet ikke kan sammenlægges med andre marker.

Markstørrelse

Ved fastsættelse af arealets størrelse skal fraregnes områder med småbeplantninger og lignende og områder, hvor afvandingsforholdene hindrer plantedække. Dvs. ved opgørelsen kan du alene medtage arealer, hvor det krævede plantedække er til stede eller bliver etableret senest 1. oktober 2009. Plantedækket skal være egnet til afgræsning og slæt.

Plantedække

Arealet skal opretholdes som græs- eller naturareal i tilsagnsperioden. Ved naturarealer forstås arealer med lyngvegetation eller anden plantedække, der er anvendelig til afgræsning. Er arealet ikke udlagt som græs- eller naturareal i forvejen, eller er det eksisterende plantedække ikke anvendeligt til afgræsning eller slæt, skal der etableres et græsdække senest 1. oktober 2009 medmindre andet er aftalt med FødevareErhverv. Græsset må højst være udsået med 25 % kvælstoffikserende planter.

Plantearter, der naturligt indfinder sig i løbet af tilsagnsperioden samtidig med, at øvrige betingelser er overholdt, er tilladt. Det kan f.eks. være forekomst af lysesiv.

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden:

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden.

A. Ejer eller forpagter driver arealet
B. Indsendelse af den årlige betalingsanmodning
C. Ingen skov
D. Ingen plantebeskyttelsesmidler
E. Ingen tilskudsfodring
F. Afgræsning
G. Ingen gødskning
H. Øvrigt

Ad A. Det er en forudsætning for at modtage og opretholde tilsagn, at du i hele tilsagnsperioden som ejer eller forpagter driver arealerne, der søges tilskud for.
Ad B. Alle arealer i tilsagnet skal hvert år i tilsagnsperioden indberettes, og der skal afgives erklæring om, at alle betingelser for tilsagnet opfyldes. Arealer du søger tilsagn til i 2009 skal første gang indberettes i 2010 på det fællesskema, hvor der tillige søges enkeltbetaling. Indberetning skal senest ske den 1. august hvert år i tilsagnsperioden for at opretholde tilsagnet. Denne betingelse har ikke noget med udbetaling af tilskud at gøre. Se kravene for udbetaling i det generelle afsnit, kapitel 6.
Ad C. Arealet må ikke være omfattet af en tilskudsordning til skovbrug eller være pålagt fredskovspligt, bortset fra ubevoksede fredskovspligtige arealer.
Ad D. Arealet må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler. Biodynamiske præparater, der skal anvendes på jordbrugsbedrifter, der er autoriseret af Demeterforbundet, betragtes ikke som gødning eller plantebeskyttelsesmidler.
Ad E. Tilskudsfodring er ikke tilladt.
Ad F. Kun heste og drøvtyggere må afgræsse arealet**.** Afgræsning skal foretages med et efter forholdene afpasset græsningstryk, således at overgræsning undgås og plantedækket opretholdes.
Ad G. Arealerne må ikke tilføres gødning ud over det, de græssende dyr efterlader, og det gødning, der anvendes i tidsrummet, hvor plantedækket etableres.
Ad H. Arealerne må ikke omlægges, anvendes til frøproduktion, udnyttes på en måde, der er uforenelig med betingelserne vedrørende plantedække. Arealerne må ikke vandes, bortset fra med engvandingsanlæg.

Ved udnyttelse af arealer, der ligger nærmere end 5 meter fra åbne vandløb, søer over 100 m^2 og kystlinier, skal erosion undgås. Dvs. eksempelvis tunge maskiner, der medfører erosion må ikke anvendes her.

Prioritering

Såfremt FødevareErhverv ikke kan imødekomme alle ansøgninger, der opfylder kravene om tilskud, inden for den økonomiske ramme i 2009 vil nedenstående prioriteringsliste blive anvendt.

Prioriteringslisten har 6 hovedgrupper, hvor de ansøgte arealer prioriteres på markniveau efter følgende kriterier:

1. Marker beliggende **indenfor** Natura 2000
2. Marker der ved ansøgningsperiodens begyndelse er udpeget som særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer **udenfor** Natura 2000
3. Marker der ved ansøgningsperiodens begyndelse er registreret som beskyttet naturtype (§3-arealer) **udenfor** Natura 2000
4. Permanente græsarealer efter reglerne i enkeltbetalingsordningen **udenfor** Natura 2000
5. Øvrige privatejede marker **udenfor** Natura 2000
6. Marker der er ejet af offentlig institution, virksomhed eller et kommunalt fællesskab, uanset om kriteriet for en af de øvrige hovedgrupper er opfyldt for markerne.

Henføring af marker til en hovedgruppe.
Til hovedgruppe 1-5 kan alene henføres arealer, der ikke er omfattet af en ansøgning fra eller ejet af en offentlig institution, en offentlig virksomhed eller et kommunalt fællesskab.

En mark henføres til en hovedgruppe, hvis kriteriet for pågældende hovedgruppe er opfyldt for over halvdelen af marken. Hvis kriteriet for flere af hovedgrupperne er opfyldt for over halvdelen af marken, henføres marken til den af de pågældende hovedgrupper, der har højeste prioritet.

Eksempel: Over halvdelen af marken er både beliggende inden for Natura 2000-områder og ved ansøgningsperiodens begyndelse udpeget som særligt værdifuld og svært tilgængeligt græs- og naturareal. Marken henføres til hovedgruppe 1.

En mark henføres endvidere til en hovedgruppe, når over halvdelen af marken ikke i sin helhed opfylder kriteriet for pågældende hovedgruppe eller for foranstående hovedgrupper, men hvor over halvdelen af marken samlet set opfylder kriteriet for pågældende og foranstående hovedgrupper.

Eksempel: Af en mark på 10 ha er 2 ha beliggende inden for Natura 2000-områder, mens de øvrige arealer er beliggende uden for Natura 2000-områder. Af de 8 ha uden for Natura 2000-områder er 2 ha ved ansøgningsperiodens begyndelse udpeget som særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer, 2 ha er fersk eng, der ved ansøgningsperiodens begyndelse er registreret som beskyttet naturtype, og de sidste 4 ha er ved ansøgningsperiodens begyndelse permanente græsarealer. Marken henføres til hovedgruppe 3.

Hovedgruppe 1(Natura 2000-arealer) inddeles i undergrupper i prioriteret rækkefølge:

1. Gentegninger af græstilsagn, hvor der er udløb af tilsagn pr. 31. august 2009,
2. Omdannelser af tilsagn til nyt tilsagn under LDP,
3. Marker, der er udpeget som særligt værdifulde og svært tilgængelige græs- og naturarealer,
4. § 3- arealer,
5. Permanente græsarealer,
6. Øvrige marker.

Undergruppe til hovedgruppe 2 – 6(udenfor Natura 2000):
I hver af hovedgrupperne 2-6 henføres marker til en af 4 undergrupper svarende til følgende kriterier, der er angivet i prioriteret rækkefølge:

1. Ansøgninger, hvor der tidligere har været givet afslag til MVJ-tilsagn af typen ”Miljøvenlig drift af græs- og naturarealer” for en tilsagnsperiode i umiddelbar forlængelse af den forrige tilsagnsperiode, fordi den afsatte økonomiske ramme var opbrugt. Endvidere skal marken ved ansøgningsperiodens begyndelse være permanent græs eller være registreret som et § 3 areal,
2. Gentegninger, hvor der er udløb af tilsagn pr. 31. august 2009,
3. Omdannelser af tilsagn til nyt tilsagn under LDP,
4. Øvrige marker.

I den undergruppe, hvor der kun er penge til en del af ansøgningerne, prioriteres markerne efter datoen for ansøgningens modtagelse i FødevareErhverv, således at tidligere modtagne ansøgninger går forud for senere. For ansøgninger, der er modtaget samme dato, prioriteres markerne efter markstørrelse, idet en større mark går forud for en mindre mark.

Indberetning

Ved indberetning i Fællesskemaet skal du anvende en af følgende afgrødekoder:

- 254 Miljøgræs 0 N
- 340 Hvis der er sammenfald med Plantedirektoratets randzoneordning på arealet
- 902 Naturlignende arealer

Underretningspligt

Hvis du ikke opfylder tilsagnsbetingelserne for et areal, skal tilskuddet, du tidligere har modtaget til dette areal, som udgangspunkt betales tilbage. Du har pligt til at underrette FødevareErhverv, Miljø-kontoret, hvis du ikke længere opfylder betingelserne.

Hvis du ønsker dispensation

Der kan dog være helt specielle forhold på din jordbrugsbedrift, der gør, at du er i tvivl om, du kan opfylde betingelserne. Det er vigtigt, at du oplyser FødevareErhverv, Miljøkontoret, om forholdene. Det skal ske skriftligt. På den måde giver du os mulighed for at vurdere din specielle situation. Vi vil derefter sende dig en skriftlig afgørelse. Tal med en konsulent eller kontakt FødevareErhverv, Miljøkontoret, hvis du overvejer at søge dispensation.

Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet

Du kan på samme mark søge om tilskud til Omlægning til økologisk jordbrug. Du kan også kombinere med tilskud til Grønne regnskaber for jordbrugsbedrifter.

Det er muligt at kombinere tilskuddet med Ø-støtte.

Enkeltbetalingsordningen

Tilskuddet kan kombineres med tilskud gennem enkeltbetalingsordningen. Ved anmeldelse under enkeltbetalingsordningen skal arealet opfylde kravet til støtteberettiget jord.

Retsgrundlag

Ordningen Pleje af græs- og naturarealer er reguleret af lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne, af Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 592 af 8. juni 2007 om tilskud til Pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Desuden er ordningen reguleret af EUs forordninger om støtte til udvikling af landdistrikterne.

3. Braklagte randzoner

Du kan søge om tilskud til Braklagte randzoner langs alle søer over 100 m^2 og åbne vandløb. Den braklagte randzone skal i hele dets længde være mindst 10 m og højst 20 m brede.

En braklagt randzone er med til at beskytte vandmiljøet mod tilførsel af fosfor, kvælstof og pesticider.

Hvad kan du få i tilskud?

	kr./ha/år
Etablering af braklagte randzoner	1.200,00

(Bemærk at tilskud kan reduceres pga. EU's udbetalingsloft, se afsnit 6)

Definition af arealet

Den braklagte randzone skal være mindst 10 m og højst 20 m bred målt fra vandløbets eller søens øverste kant. For vandløb eller søer med 2 meter dyrkningsfri bræmme, indgår 2 meter bræmmen i den braklagte randzone.

Randzonerne skal i tilsagnsperioden være udlagt som græs- eller naturarealer med tæt lavt plantedække. Dog kan 50 % af den braklagte randzone udgøres af småbiotoper og andre naturarealer.

Betingelser

Beliggenhed

Arealet skal ved tilsagnsperiodens begyndelse ligge langs et åbent vandløb eller en sø over 100 m^2.

Forudgående udnyttelse

Højst 50 % af arealet må forud for tilsagn have været udlagt som ikke jordbrugsmæssigt udnyttet græs eller natur, herunder småbiotoper. Det øvrige areal skal i sæson 2008/2009 have været udnyttet på en af følgende måder:

- som agerjord,
- permanent græs,
- udyrket / braklagt inden for omdriften,
- udtaget af produktionen i medfør af aftale, servitut eller anden lovgivning end reglerne i enkeltbetalingsordningen, hvor udtagningsforpligtelsen ophører inden tilsagnsperiodens begyndelse,
- omfattet af et tilsagn om tilskud til MVJ, hvor arealet ikke er skovtilplantet,
- anvendt til juletræer, pyntegrønt, energiskov eller lignende i kort omdrift

Ved juletræer i kort omdrift, pyntegrønt i kort omdrift og energiskov i kort omdrift forstås en produktion, hvor træerne fældes senest det 10. kalenderår efter udplantning på tilsagnsarealet eller senest det 14. kalenderår efter udsåning på tilsagnsarealet.

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden:

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden.

A. Ejer eller forpagter driver arealet
B. Indsendelse af den årlige betalingsanmodning
C. Ingen skov
D. Ingen jordbrugsproduktion
E. Ingen plantebeskyttelsesmidler
F. Ingen gødskning
G. Ingen andre aftaler vedr. afgræsning og slæt
H. Øvrigt

Ad A. Det er en forudsætning for at modtage og opretholde tilsagn, at du i hele tilsagnsperioden som ejer eller forpagter driver arealerne, der søges tilskud for.
Ad B. Alle arealer i tilsagnet skal hvert år i tilsagnsperioden indberettes og der afgives erklæring om, at alle betingelser for tilsagnet opfyldes. Arealer du søger tilsagn til i 2009 skal første gang indberettes i 2010 på det fællesskema, hvor der tillige søges enkeltbetaling. Indberetning skal senest ske den 1. august hvert år i tilsagnsperioden for at opretholde tilsagnet. Denne betingelse har ikke noget med udbetaling af tilskud at gøre. Se kravene for udbetaling i det generelle afsnit, kapitel 6.
Ad C. Arealet må ikke være omfattet af en tilskudsordning til skovbrug eller være pålagt fredskovspligt, bortset fra ubevoksede fredskovspligtige arealer.
Ad D. Arealet må ikke omlægges, anvendes til jordbrugsproduktion herunder afgræsning, frøproduktion eller anden indtægtsgivende formål, der er uforenelig med dyrkning af markafgrøder.
Ad E. Arealet må ikke tilføres plantebeskyttelsesmidler. Biodynamiske præparater, der skal anvendes på jordbrugsbedrifter, der er autoriseret af Demeterforbundet, betragtes ikke som gødning eller plantebeskyttelsesmidler.
Ad F. Arealerne må ikke tilføres gødning eller jordforbedringsmidler.
Ad G. Arealerne må ikke i tilsagnsperioden være omfattet af aftale eller servitut i forbindelse med genopretning af vådområder. Arealet må ikke have forpligtigelse til afgræsning eller slæt som følge af anden lovgivning, aftale eller servitut.
Ad H. Arealerne må ikke udnyttes på en måde der er uforenelig med betingelserne vedrørende plantedække. Arealerne må ikke vandes, bortset fra med engvandingsanlæg.

Plantedække og pleje

Arealet skal opretholdes som græs- eller naturareal i tilsagnsperioden. Er arealet ikke udlagt som græs- eller naturareal i forvejen, skal der etableres græsdække senest 1. oktober 2009, medmindre andet er aftalt med FødevareErhverv. Græsset må højst være udsået med 25% kvælstoffikserende planter.

Småbiotoper, der var på arealet før tilsagnsperiodens begyndelse, kan opretholdes.

Den del af arealet, der er udlagt med plantedække, der kan slås, skal afpudses mindst 1 gang årligt. Afpudsning må normalt ikke foretages fra 1. maj til og med 30. juni, undtagen i følgende tilfælde:

- Hvis der er fare for krydsbestøvning mellem arealerne, og marker med frøafgrøder inden for de afstande, som er fastsat i certificeringsreglerne. Plantedækket skal da slås inden blomstring på anmodning fra den berørte frøavler.

- Hvis der er behov for at bekæmpe kæmpebjørneklo, flyvehavre, hejrearter, brændenælder, tidsler samt andre giftige eller aggressive ukrudtsarter, som fastlægges af FødevareErhverv.
- Hvis plantedækket gennem hele foråret er holdt kort ved slåning med jævne mellemrum. Når du slår, skal du tage hensyn til vildtet.

Aktiviteter skal udføres således, at erosion af arealerne undgås. Eksempelvis bør tunge maskiner undgås.

Prioritering

De modtagne ansøgninger prioriteres inden for de af FødevareErhverv afsatte rammer, efter datoen for modtagelsen. Tidligere modtagne ansøgninger går forud for senere. Ansøgninger der er modtaget samme dato, prioriteres efter størrelsen på det samlede ansøgte areal, idet et større areal går forud for et mindre areal.

Underretningspligt

Hvis du ikke opfylder tilsagnsbetingelserne for et areal, skal tilskuddet, du tidligere har modtaget til dette areal, som udgangspunkt betales tilbage. Du har pligt til at underrette FødevareErhverv, Miljø-kontoret, hvis du ikke længere opfylder betingelserne.

Hvis du ønsker dispensation

Der kan dog være helt specielle forhold på din jordbrugsbedrift, der gør, at du er i tvivl om, du kan opfylde betingelserne. Det er vigtigt, at du oplyser FødevareErhverv, Miljøkontoret, om forholdene. Det skal ske skriftligt. På den måde giver du os mulighed for at vurdere din specielle situation. Vi vil derefter sende dig en skriftlig afgørelse. Tal med en konsulent eller kontakt FødevareErhverv, Miljøkontoret, hvis du overvejer at søge dispensation.

Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet

Den braklagte randzone langs vandløb og søer kan kombineres med tilskud til Grønne regnskaber for jordbrugsbedrifter.

Kombination med Plantedirektoratets randzoneordning

Den braklagte randzone langs vandløb og søer kan kombineres med randzoneordningen. Vær opmærksom på, at der gælder forskellige regler med hensyn til tilsagnsperiode, pleje, placering m.v.

Retsgrundlag

Ordningen Braklagte randzoner langs vandløb og søer er reguleret af lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne, af Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 591 af 8. juni 2007 om tilskud til braklagte randzoner langs vandløb og søer med senere ændringer.
Desuden er ordningen reguleret af EUs forordninger om støtte til udvikling af landdistrikterne.

4. Miljøbetinget tilskud (MB)

I denne ordning gives tilskud til jordbrugere, der dyrker et areal med begrænset anvendelse af kvælstof og uden brug af plantebeskyttelsesmidler, bortset fra sådanne, der er godkendt til økologisk jordbrugsproduktion i Danmark.

Formålet med tilskudsordningen er at forbedre miljøet og beskytte naturen ved at kompensere jordbrugere for en miljøvenlig drift.

Hvad kan du få i tilskud?

	kr./ha/år
Miljøbetinget tilskud	750,00

Hvilke arealer kan få et MB tilsagn?

Herunder fremgår særlige betingelser, der skal være opfyldt for at komme i betragtning til et MB-tilsagn. Nogle af betingelserne kan FødevareErhverv kontrollere administrativt før tilsagnet udstedes. Det er dog ansøgers ansvar at disse betingelser er overholdt. Manglende overholdelse af disse betingelser, som synliggøres i løbet af tilsagnsperioden kan resultere i bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af modtaget tilskud.

Forpligtelse til ikke at sprøjte
Der kan ikke gives tilsagn til arealer, for hvilke der ved tilsagnsperiodens begyndelse og/eller med virkning inden for tilsagnsperioden er forpligtelse til at undlade brug af kemiske plantebeskyttelsesmidler, som følge af:

- tilsagn om tilskud efter anden lovgivning,
- en aftale der indebærer direkte betaling for disse forpligtelser,
- en servitut eller
- en pligt der er pålagt i medfør af anden lovgivning.

Der kan således f.eks. ikke gives tilsagn om tilskud for et areal, som efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven er omfattet af en forpligtelse til at undlade brug af kemiske plantebeskyttelsesmidler, eller som er omfattet af en fredning, der medfører en sådan forpligtelse.

Uden tilsagn til visse MVJ-ordninger, Braklagte randzoner langs vandløb og søer, Pleje af græs- og naturarealer eller Fastholdelse og pleje af vådområder.
Der må på det ansøgte areal ikke i forvejen være tilskud til Miljøvenlig drift af vådområder eller tilsagn til Miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ), bortset fra tilsagn til Nedsættelse af kvælstoftilførslen og til Etablering af efterafgrøder.

Derudover må der ikke i forvejen være tilsagn til Braklagte randzoner langs vandløb og søer, Pleje af græs- og naturarealer og Fastholdelse og pleje af vådområder.

Marken skal mindst være 0,30 hektar.
Den ansøgte mark skal bestå af et sammenhængende areal på mindst 0,30 hektar. Det betyder, at selv om marken er varigt afgrænset kan den ikke opnå tilsagn, såfremt den er under 0,3 hektar. Derimod kan der godt gives tilsagn til en mark under 0,3 hektar hvis denne er en del af en større mark, som er over 0,3 hektar.

Betingelser vedrørende 1. tilsagnsår

Manglende overholdelse af disse betingelser, som synliggøres i løbet af tilsagnsperioden kan resultere i bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af modtaget tilskud.

1. vækstsæson skal der være landbrugsafgrøde på arealet.
Du kan kun søge om et tilsagn for arealer, der i første vækstsæson i tilsagnsperioden dyrkes med afgrøder, der er berettiget til det miljøbetingede tilskud.

Tilsagnet gives til følgende arealer, der anvendes jordbrugsmæssigt:

- arealer i omdrift med afgrøder til fødevarer, foder m.v.
- arealer med frugt- eller bærproduktion
- arealer med non-food produktion
- arealer med permanent græs

Ved **permanent græs** forstås landbrugsarealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsåede og naturlige, og som har ligget med græs eller andet grøntfoder i mindst 5 år. De dele af marken, hvor plantedækket overvejende består af andre plantearter end græs eller andet grøntfoder er ikke støtteberettiget.

Permanente græsarealer skal kunne afgræsses eller høstes ved slæt i perioden 1. juni til 31. august. Både arealer, der er tilsået eller naturligt etablerede, er omfattet. Definitionen af et permanent græsareal med MB-tilsagn følger reglerne for permanent græs under enkeltbetalingsordningen (se vejledning om enkeltbetaling, som kan findes på FødevareErhvervs hjemmeside ferv.fvm.dk). For at være tilskudsberettiget på MB-ordningen skal arealet med tilsagn være jordbrugsmæssigt drevet.

Tilsagn om Miljøbetinget tilskud kan omfatte arealer med **juletræer i kort omdrift, pyntegrønt i kort omdrift og energiskov i kort omdrift**. Arealet må i så fald ikke være pålagt fredskovspligt.

Ved juletræer i kort omdrift, pyntegrønt i kort omdrift og energiskov i kort omdrift forstås en produktion, hvor træerne fældes senest det 10. kalenderår efter udplantning på tilsagnsarealet eller senest det 14. kalenderår efter udsåning på tilsagnsarealet.

For landbrugsarealer pålagt fredskovspligt, kan der gives tilsagn om Miljøbetinget tilskud, hvis arealerne i hele perioden er i omdrift eller er permanente græsarealer.

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden:

Følgende betingelser gælder for hele tilsagnsperioden. Herunder angives en liste med tilsagnsbetingelser. Disse er efterfølgende uddybet. Manglende overholdelse af disse tilsagnsbetingelser kan resultere i bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af hidtidig modtaget tilskud.

A. Ejer eller forpagter driver arealet
B. Indsendelse af den årlige betalingsanmodning (indberetning)
C. Ingen skov
D. Ingen plantebeskyttelsesmidler
E. Kvælstofbegrænsning

F. Mark- og gødningsplanlægning
G. Ingen tilskud til reduktion af kvælstofkvoten
H. Ingen vådområder

Ad A. Det er en forudsætning for at modtage og opretholde tilsagn om Miljøbetinget tilskud, at du i hele tilsagnsperioden som ejer eller forpagter driver arealerne, der søges tilskud for.

Ad B. Alle arealer i tilsagnet skal hvert år i tilsagnsperioden indberettes, og der afgives erklæring om, at alle betingelser for tilsagnet opfyldes. Arealer du søger tilsagn til i 2009 skal første gang indberettes i 2010 på det fælles skema, hvor der tillige søges enkeltbetaling. Indberetning skal senest ske den 1. august hvert år i tilsagnsperioden for at opretholde tilsagnet. Denne betingelse har ikke noget med udbetaling af tilskud at gøre. Se kravene for udbetaling i det generelle afsnit, kapitel 6.

Ad C. Tilsagnsarealet må ikke være tilplantet med skov, være omfattet af en tilskudsordning til skovbrug, eller være pålagt fredskovspligt med mindre arealet er ubevokset.

Ad D. Det er en betingelse for tilskuddet, at der på tilsagnsarealerne ikke anvendes andre plantebeskyttelsesmidler, herunder midler til bejdsning af udsæd, end de, der er tilladt til økologisk jordbrugsproduktion i Danmark.

Ad E. Enten skal anvendelsen af kvælstof i gennemsnit maksimalt udgøre 140 kg total kvælstof pr. ha harmoniareal pr. planperiode for hele bedriften, eller også skal kvælstoftilførslen til hver af afgrøderne på tilsagnsarealerne maksimalt udgøre 75 % af kvælstofkvoten for arealet inklusive regulering på grundlag af kvælstofprognose, og uden mulighed for forhøjelse af kvoten på grund af ekstreme vejrligsforhold. **Vær opmærksom på**, at forud for hver planperiode skal man på fællesskemaet angive hvilken af de to muligheder for udregning af kvælstofforbruget man vælger. Dette skal første gang ske på fællesskemaet i 2009.

Ad F. Der skal udarbejdes gødningsplanlægning og gødningsregnskaber efter reglerne i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 757 af 29. juni 2006, og regler fastsat i henhold til denne lov, uanset om jordbrugsbedriften er registreret i Fødevareministeriets register over virksomheder, der er omfattet af den nævnte lovgivning. Dette kan eksempelvis være tilfældet hvis man har en mindre bedrift uden CVR-nr. Betingelsen skal overholdes i hele tilsagnsperioden.

Ad H. Der må heller ikke være aftale eller servitut for tilsagnsarealet efter Miljøministeriets regler om tildeling af økonomiske midler til genopretning af vådområder.

Tilskudsberettigede afgrøder

For at være berettiget til udbetaling på MB-ordningen skal arealet med tilsagn være jordbrugsmæssigt drevet i det første tilsagnsår, der udbetales tilskud for.

Overholder du tilsagnsbetingelserne, vil FødevareErhverv udbetale tilskud for det areal, der er omfattet af tilsagnet og samtidig er tilskudsberettiget.

På bilag 1 i ”Vejledning til Fællesskema 2009” fremgår oversigt over afgrødekoder, der kan benyttes på markplanen side 3. Herunder angives hvilke afgrødekoder der **ikke** er tilskudsberettigede på MB-ordningen.

200	Fragået mark
201	Mark sammenlagt med anden mark
202	Producentskiftet mark
253	Miljøgræs MVJ-ordning 1 (80 N)
254	Miljøgræs (0 N)
258	Perm.græs, ø-støtte
271	Vildtager
310	Udyrket mark
311	Skovtilplantning
312	20-årig udtagning
313	20-årig udtagning med skov
315	Miljøgræs brugt som udtagning
317	Vådområder brugt som udtagning
319	MVJ-udtagne arealer, der ikke er landbrugsarealer
320	MVJ braklagte randzoner
350	Miljøgræs med N-kvote
580	Skovdrift, alm.
581	Nyplantning i skov med træhøjde under 3 meter
582	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord
900	Øvrige afgrøder
901	Naturarealer
902	Naturlignende arealer

Der er nogle af ovenstående afgrødekoder, som ikke giver udbetaling, men som heller ikke er forenelige med tilsagnet. Det drejer sig om afgrødekode 253, 254, 258, 311, 312, 313, 315, 317, 319, 320, 350. Såfremt man anvender disse afgrødekoder på en mark med MB tilsagn vil FødevareErhverv bortfalde tilsagnet og evt. kræve tidligere modtaget støtte tilbage.

Underretningspligt
Hvis du ikke opfylder tilsagnsbetingelserne for et areal, skal tilskuddet, du tidligere har modtaget til dette areal, som udgangspunkt betales tilbage. Du har pligt til at underrette FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, hvis du ikke længere opfylder betingelserne.

Dispensation
Der kan dog være helt specielle forhold på din jordbrugsbedrift, der gør, at du er i tvivl om, du kan opfylde betingelserne. Det er vigtigt, at du oplyser FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, om forholdene. Det skal ske skriftligt. På den måde giver du os mulighed for at vurdere din specielle situation. Vi vil derefter sende dig en skriftlig afgørelse. Tal med en konsulent eller kontakt FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, hvis du overvejer at søge dispensation.

Fra økolog til konventionel
Det er ikke en betingelse for at få miljøbetinget tilskud, at tilsagnshaver er autoriseret økolog. Hvis du er økolog, og du ikke længere ønsker at beholde din autorisation, vil frasigelsen af autorisationen således ikke have konsekvenser for dit tilsagn om Miljøbetinget tilskud, så længe tilsagnsbetingelserne opfyldes.

Tilsagnsarealer der overgår til anden anvendelse
Hvis en mark eller en del af en mark med tilsagn overgår til anden anvendelse end markdrift på samme jordbrugsbedrift, men reglerne for tilsagnet stadig opfyldes, kan FødevareErhverv efter ansøgning opretholde tilsagnet i nedennævnte tilfælde:
- Søer
- Læhegn
- Stier
- Vildtremiser
- Skov (hvis der ikke er ydet tilskud til arealerne, medens de træer, der helt eller delvis udgør skoven, har været på arealet)
- Naturgenopretningsprojekter

- Fredninger
- Diverse bygninger og udenoms arealer, herunder ensilagesiloer og befæstede løbegårde.

Arealer, der overgår til anden anvendelse, og hvor tilsagnet opretholdes, skal stadig indberettes som et tilsagnsareal.
Arealet skal angives med en afgrødekode 900 (øvrige arealer) eller 902 (naturlignende areal) og vil ikke modtage udbetaling. Arealet skal tilsagnsperioden ud hvert år indberettes på fællesskemaet som et tilsagnsareal.

Hvis betingelserne for tilsagnet ikke overholdes på disse arealer, medfører det bortfald af tilsagnet for arealerne og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

Indsend dokumentation for, at et areal er overgået til anden anvendelse, eksempelvis i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt. Dokumentation tilsendes FødevareErhverv, Økologistøttekontoret.

Prioritering af ansøgninger

Såfremt FødevareErhverv ikke kan imødekomme alle ansøgninger vil nedenstående prioriteringsliste blive anvendt. Ansøgningen prioriteres sammen med en eventuel ansøgning om Omlægningstilskud. Der prioriteres på markniveau.

Ansøgningerne prioriteres efter følgende kriterier:

1. Marker i den ordinære ansøgningsrunde (5. februar – 21. april 2009), som senest ved tilsagnsstart er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
2. Marker i den ordinære ansøgningsrunde (5. februar – 21. april 2009), som *ikke* er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, men som indgår i en økologisk jordbrugsbedrift, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere. Det kunne eksempelvis være økologiske marker, hvor MB tilsagnet udløber i 2009, og der søges om nyt tilsagn.
3. Marker i den ekstraordinære ansøgningsrunde (22. april – 1. september 2009) som senest ved tilsagnsperiodens begyndelse er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
4. Marker i den ekstraordinære ansøgningsrunde (22. april – 1. september 2009) som *ikke* er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, men som indgår i en økologisk jordbrugsbedrift, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
5. Marker som ikke er under omlægning eller drives af en økolog, dvs. konventionelle marker, som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
6. Marker omfattet af en ansøgning fra en offentlig institution, en offentlig virksomhed eller et kommunalt fællesskab.

Under den enkelte prioriteringsklasse prioriteres markerne efter størrelsen af det samlede ansøgte areal, idet en større samlet ansøgning går forud for en mindre.

Ekstra ansøgningsrunde for økologer

Bedrifter, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, eller hvor der er søgt om autorisation i den ordinære ansøgningsrunde i 2009, har mulighed for i perioden fra den **22. april 2009 til og med den 1. september 2009**, at ansøge om tilsagn om tilskud for nye arealer, der ved køb eller for-

pagtning tilgår den økologiske bedrift i perioden fra den 22. april 2009 til og med den 1. september 2009. Bemærk, at ansøgningsfristen referer til modtagelsesdagen i FødevareErhverv.

Tilsagnet vil træde i kraft den 1. september 2009 og udløbe den 31. august 2014.

Der skal anvendes et særligt ansøgningsskema for ansøgninger i den ekstraordinære ansøgningsrunde. Dette kan fås ved henvendelse til FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, eller det kan hentes fra FødevareErhvervs hjemmeside www.ferv.fvm.dk fra den 22. april 2009.

Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet

Såfremt du er økolog kan denne tilskudsordning kombineres med Omlægningstilskud.

Du kan på samme mark kombinere et eksisterende MVJ-tilsagn til Nedsættelse af kvælstoftilførslen med et nyt tilsagn til Miljøbetinget tilskud. Fordi begge ordninger omhandler reduktion af kvælstof reduceres MVJ-tilskuddet dog til 600 kr. pr. hektar.

Du kan ligeledes søge MB-tilsagn på arealer, hvor der er MVJ-tilsagn til Etablering af efterafgrøder.

Det er muligt at kombinere Miljøbetinget tilskud med Ø-støtte.

Retsgrundlag

Ordningen Miljøbetinget tilskud er reguleret af lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne og af Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 70 af 2. februar 2009 om miljøbetinget tilskud.

Desuden er ordningen reguleret af EUs forordninger om støtte til udvikling af landdistrikterne.

5. Omlægningstilskud (OM)

I denne ordning gives tilskud til jordbrugere, der omlægger konventionelt drevet jord til økologisk drevet jord.

Formålet med tilskuddet er, at understøtte en markedsbaseret omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, der dækker forbrugernes behov for økologiske jordbrugsprodukter. Formålet er også at forbedre miljøet og naturen samt fremme dyrevelfærd.

Hvad kan du få i tilskud?

	kr./ha/år
Omlægningstilskud høj sats (de første 2 år, hvor arealet er under omlægning)..	1050,00
Omlægningstilskud lav sats (de sidste 3 år i tilsagn, hvor arealet er omlagt)……	100,00

Du opnår to år med den høje støttesats såfremt arealet, du søger Omlægningstilskud til, er i første omlægningsår ved tilsagnsperiodens begyndelse. For tilsagn til Omlægningstilskud i 2009 med tilsagnsstart 1. september 2009 vil det betyde, at den tidligste omlægningsdato såfremt du ønsker to års højt tilskud er 1. oktober 2008. Såfremt du har omlægningstidspunkt mellem 1. oktober 2007 og 1. september 2008 vil du modtage et års højt tilskud og fire års lavt.

Hvilke arealer kan få tilsagn?

Herunder fremgår særlige betingelser, der skal være opfyldt for at komme i betragtning til et OM-tilsagn. Nogle af betingelserne kan FødevareErhverv kontrollere administrativt før tilsagnet udstedes. Det er dog ansøgers ansvar at disse betingelser er overholdt. Manglende overholdelse af disse betingelser, som synliggøres i løbet af tilsagnsperioden kan resultere i bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af modtaget tilskud.

Arealet er under omlægning.
Der kan kun gives tilsagn til arealer, som er under omlægning ved tilsagnsperiodens begyndelse, dvs. har en omlægningsdato, som ikke ligger tidligere end den 1. oktober 2007.

Uden anden forpligtelse til at opfylde betingelser for økologisk jordbrug.
Der kan **ikke** gives tilsagn til arealer, for hvilke der ved tilsagnsperiodens begyndelse og med virkning inden for tilsagnsperioden er forpligtelse til at opfylde betingelserne for økologisk jordbrug, eller betingelser der i hovedsagen svarer hertil, når forpligtelsen skyldes anden lovgivning, end de økologiregler Plantedirektoratet har udstedt.

Uden andre miljøtilsagn med forpligtigelse til udtagning af produktion.
Der kan **ikke** gives tilsagns til arealer, hvortil der i forvejen gives tilskud til miljøvenlig drift af vådområder eller tilsagn til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ) hvis disse tilsagn indebærer udtagning af produktion. Derudover må der ikke i forvejen være tilsagn til Braklagte randzoner langs vandløb og søer eller tilsagn til Fastholdelse og pleje af vådområder med forpligtigelse til udtagning.

Marken skal mindst være 0,30 hektar.
Der kan kun gives tilsagn til marker, som består af et sammenhængende areal på mindst 0,30 hektar. Det betyder, at selv om marken er varigt afgrænset kan den ikke opnå tilsagn, såfremt den er under

0,3 hektar. Derimod kan der godt gives tilsagn til en mark under 0,3 hektar, hvis denne er en del af en større mark, som er over 0,3 hektar.

Betingelser der skal være opfyldt i 1. tilsagnsår:

Manglende overholdelse af disse betingelser, som synliggøres i løbet af tilsagnsperioden kan resultere i bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af modtaget tilskud.

1. vækstsæson skal der være landbrugsafgrøde på arealet.
Du kan kun søge om et tilsagn for arealer, der i første vækstsæson i tilsagnsperioden dyrkes med afgrøder, der er berettiget til Omlægningstilskud.

Tilsagnet gives til følgende arealer, der anvendes jordbrugsmæssigt:

- arealer i omdrift med afgrøder til fødevarer, foder m.v.
- arealer med frugt- eller bærproduktion
- arealer med non-food produktion
- arealer med permanent græs

Ved **permanent græs** forstås landbrugsarealer, der anvendes til dyrkning af græs eller andet grøntfoder, både tilsåede og naturlige, og som har ligget med græs eller andet grøntfoder i mindst 5 år. De dele af marken, hvor plantedækket overvejende består af andre plantearter end græs eller andet grøntfoder, er ikke støtteberettiget.

Permanente græsarealer skal kunne afgræsses eller høstes ved slæt i perioden 1. juni til 31. august. Både arealer, der er tilsået eller naturligt etablerede, er omfattet. Definitionen af et permanent græsareal med OM-tilsagn følger reglerne for permanent græs under enkeltbetalingsordningen (se vejledning om enkeltbetaling, som kan findes på FødevareErhvervs hjemmeside ferv.fvm.dk). For at være tilskudsberettiget på OM-ordningen, skal arealet med tilsagn være jordbrugsmæssigt drevet.

Omlægningstilskud kan også omfatte arealer med **juletræer i kort omdrift, pyntegrønt i kort omdrift og energiskov i kort omdrift**. Arealet må i så fald ikke være pålagt fredskovspligt.

Ved juletræer i kort omdrift, pyntegrønt i kort omdrift og energiskov i kort omdrift forstås en produktion, hvor træerne fældes senest det 10. kalenderår efter udplantning på tilsagnsarealet eller senest det 14. kalenderår efter udsåning på tilsagnsarealet.

Betingelser der skal være opfyldt i hele perioden:

Følgende betingelser skal overholdes i hele tilsagnsperioden. Herunder angives en liste med tilsagnsbetingelser. Disse er efterfølgende uddybet. Manglende overholdelse af disse tilsagnsbetingelser kan resultere i bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af hidtidig modtaget tilskud.

A. Økologisk autorisation
B. Ejer eller forpagter driver arealet efter den økologiske produktionsmetode
C. Indsendelse af den årlige betalingsanmodning (indberetning)
D. Ingen skov
E. Ingen vådområder

Ad A. Du skal opretholde autorisationen og drive dine tilsagnsarealer økologisk i hele tilsagnsperioden. Er din jordbrugsbedrift ikke autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, så skal du senest ved tilsagnsstart have ansøgt Plantedirektoratet herom. Der skal senest være ansøgt om autorisation den 1. september 2009, og omlægningstidspunktet for de ansøgte arealer kan senest være 1. september 2009, hvor tilsagnsperioden starter.
Ad B. Det er en forudsætning for at modtage og opretholde tilsagn om tilskud, at du i hele tilsagnsperioden som ejer eller forpagter driver arealerne efter den økologiske produktionsmetode.
Ad C. Alle arealer i tilsagnet skal hvert år i tilsagnsperioden indberettes og der afgives erklæring om, at alle betingelser for tilsagnet opfyldes. Arealer du søger tilsagn til i 2009 skal første gang indberettes i 2010 på det fælles skema, hvor der tillige søges enkeltbetaling. Indberetning skal senest ske den 1. august hvert år i tilsagnsperioden for at opretholde tilsagnet. Denne betingelse har ikke noget med udbetaling af tilskud at gøre. Se kravene for udbetaling i det generelle afsnit, kapitel 6.
Ad D. Tilsagnsarealet må ikke være tilplantet med skov, være omfattet af en tilskudsordning til skovbrug, eller være pålagt fredskovspligt med mindre arealet er ubevokset.
Ad E. Der må heller ikke være aftale eller servitut for tilsagnsarealet efter Miljøministeriets regler om tildeling af økonomiske midler til genopretning af vådområder.

Tilskudsberettigede afgrøder

For at være berettiget til udbetaling på OM-ordningen skal arealet med tilsagn være jordbrugsmæssigt drevet.

Overholder du tilsagnsbetingelserne, vil FødevareErhverv udbetale tilskud for det areal, der er omfattet af tilsagnet og samtidig er tilskudsberettiget.

På bilag 1 i "Vejledning til Fællesskema 2009" fremgår en oversigt over afgrødekoder, der kan benyttes på markplanen. Herunder angives, hvilke afgrødekoder der **ikke** er tilskudsberettigede på OM-ordningen.

200	Fragået mark
201	Mark sammenlagt med anden mark
202	Producentskiftet mark
258	Perm.græs, ø-støtte
271	Vildtager
310	Udyrket mark
311	Skovtilplantning
312	20-årig udtagning
313	20-årig udtagning med skov
315	Miljøgræs brugt som udtagning
317	Vådområder brugt som udtagning
319	MVJ-udtagne arealer, der ikke er landbrugsarealer
320	MVJ braklagte randzoner
350	Miljøgræs med N-kvote
580	Skovdrift, alm.
581	Nyplantning i skov med træhøjde under 3 meter
582	Skovrejsning på tidligere landbrugsjord
900	Øvrige afgrøder
901	Naturarealer
902	Naturlignende arealer

Der er nogle af ovenstående afgrødekoder, som ikke giver udbetaling, men som heller ikke er forenelige med tilsagnet. Det drejer sig om afgrødekode 253, 254, 258, 311, 312, 313, 315, 317, 319,

320, 350. Såfremt man anvender disse afgrødekoder på en mark med OM tilsagn, vil FødevareErhverv bortfalde tilsagnet og evt. kræve tidligere modtaget støtte tilbage.

Underretningspligt
Hvis du ikke opfylder tilsagnsbetingelserne for et areal, skal tilskuddet, du tidligere har modtaget til dette areal, som udgangspunkt betales tilbage. Du har pligt til at underrette FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, hvis du ikke længere opfylder betingelserne.

Dispensation
Der kan dog være helt specielle forhold på din jordbrugsbedrift, der gør, at du er i tvivl om, du kan opfylde betingelserne. Det er vigtigt, at du oplyser FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, om forholdene. Det skal ske skriftligt. På den måde giver du os mulighed for at vurdere din specielle situation. Vi vil derefter sende dig en skriftlig afgørelse. Tal med en konsulent eller kontakt FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, hvis du overvejer at søge dispensation.

Tilsagnsarealer der overgår til anden anvendelse
Hvis en mark eller en del af en mark med tilsagn overgår til anden anvendelse end markdrift på samme jordbrugsbedrift, men reglerne for tilsagnet stadig opfyldes, kan FødevareErhverv efter ansøgning opretholde tilsagnet i nedennævnte tilfælde:
- Søer
- Læhegn
- Stier
- Vildtremiser
- Skov (hvis der ikke er ydet tilskud til arealerne, medens de træer, der helt eller delvis udgør skoven, har været på arealet)
- Naturgenopretningsprojekter
- Fredninger
- Diverse bygninger og udenoms arealer, herunder ensilagesiloer og befæstede løbegårde.

Arealer der overgår til anden anvendelse, og hvor tilsagnet opretholdes, skal stadig indberettes som en del af tilsagnsarealet.
Arealet skal angives med en afgrødekode 900 (øvrige arealer) eller 902 (naturlignende areal) og vil ikke modtage udbetaling. Arealet skal tilsagnsperioden ud hvert år indberettes på fællesskemaet som et tilsagnsareal.

Hvis betingelserne for tilsagnet ikke overholdes på disse arealer, medfører det bortfald af tilsagnet for arealerne og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

Indsend dokumentation for, at et areal er overgået til anden anvendelse, eksempelvis i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt. Dokumentation tilsendes FødevareErhverv, Økologistøttekontoret.

Prioritering

Såfremt FødevareErhverv ikke kan imødekomme alle ansøgninger vil nedenstående prioriteringsliste blive anvendt. Ansøgningen prioriteres sammen med en eventuel ansøgning om miljøbetinget tilskud. Der prioriteres på markniveau. Det skal bemærkes, at fordi MB og OM ansøgningerne prioriteres sammen ligner nedenstående prioritering den for miljøbetinget tilskud, men i realiteten vil prioriteringsklasse 2, 4 og 5 ikke finde anvendelse på OM.

Ansøgningerne prioriteres efter følgende kriterier:

1. Marker i den ordinære ansøgningsrunde (5. februar – 21. april 2009), som senest ved tilsagnsstart er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
2. Marker i den ordinære ansøgningsrunde (5. februar – 21. april 2009), som *ikke* er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, men som indgår i en økologisk jordbrugsbedrift, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere. Det kunne eksempelvis være økologiske marker, hvor MB tilsagnet udløber i 2009, og der søges om nyt tilsagn.
3. Marker i den ekstraordinære ansøgningsrunde (22. april – 1. september 2009) som senest ved tilsagnsstart er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
4. Marker i den ekstraordinære ansøgningsrunde (22. april – 1. september 2009) som *ikke* er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, men som indgår i en økologisk jordbrugsbedrift, og som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
5. Marker som ikke er under omlægning eller drives af en økolog, dvs. konventionelle marker, som er forpagtet eller ejet af private jordbrugere.
6. Marker omfattet af en ansøgning fra en offentlig institution, en offentlig virksomhed eller et kommunalt fællesskab.

Under den enkelte prioriteringsklasse prioriteres markerne efter størrelsen af det samlede ansøgte areal, idet en større samlet ansøgning går forud for en mindre.

Ekstra ansøgningsrunde for økologer

Bedrifter, der er autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, eller hvor der er søgt om autorisation i den ordinære ansøgningsrunde i 2009, har mulighed for i perioden fra den **22. april 2009 til og med den 1. september 2009**, at ansøge om tilsagn om tilskud for nye arealer, der ved køb eller forpagtning tilgår den økologiske bedrift i perioden fra den 22. april 2009 til og med den 1. september 2009. Bemærk, at modtagelsesdatoen referer til modtagelsesdagen i FødevareErhverv.

Tilsagnet vil træde i kraft den 1. september 2009 og udløbe den 31. august 2014.

Der skal anvendes et særligt ansøgningsskema for ansøgninger i den ekstraordinære ansøgningsrunde. Dette kan får ved henvendelse til FødevareErhverv, Økologistøttekontoret, eller det kan hentes fra FødevareErhvervs hjemmeside www.ferv.fvm.dk fra den 22. april 2009.

Kombination med andre tilskud under Landdistriktsprogrammet

Denne tilskudsordning kan kombineres med miljøbetinget tilskud.

Generelt kan Omlægningstilskud kombineres med andre arealbaserede miljøtilsagn, hvor der ikke er forpligtigelse til udtagning.
Hvis du har arealer, der er beliggende inden for særligt følsomme landbrugsområder (SFL-områder), bør du være opmærksom på muligheden for at kombinere Omlægningstilskud med tilskud til Pleje af græs- og naturarealer.

Det er muligt at kombinere Omlægningstilskud med Ø-støtte.

Retsgrundlag

Tilskud til Omlægning til økologisk jordbrug er reguleret af lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne og af Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 71 af 2. februar 2009 om tilskud til omlægning til økologisk jordbrug.

Desuden er ordningen reguleret af EUs forordninger om støtte til udvikling af landdistrikterne.

6. Generelle betingelser for miljø- og økologiordninger

Udbetaling af tilskuddet

For at modtage tilskud skal du én gang årligt anmode om udbetaling til de marker, der er omfattet af tilsagn om tilskud, samt over for FødevareErhverv erklære at alle betingelserne for tilsagnet er overholdt. Betalingsanmodningen skal ske i det fælles ansøgningsskema, der ligeledes anvendes til ansøgning om enkeltbetaling. Tilsagn, der udstedes i 2009, skal første gang indberettes på det fælles ansøgningsskema i 2010.

Det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at arealet har været udnyttet efter reglerne i tilsagnet i det tilsagnsår, der udbetales for.

Modtages den årlige indberetning inden for 25 kalenderdage efter indberetningsfristen, bliver årets tilskud nedsat med 1% for hver arbejdsdag, den årlige indberetning er forsinket.

Modtages indberetningen efter de 25 kalenderdage udbetales tilskud til miljø- og økologiordningen ikke for det pågældende år.

Har FødevareErhverv ikke senest den **1. august hvert år i tilsagnsperioden** modtaget den årlige indberetning med erklæring om at tilsagnsbetingelser opfyldes, bortfalder tilsagnet om tilskud, og de tidligere udbetalte tilskud vil blive krævet tilbagebetalt. Fristerne gælder, medmindre der foreligger særlige omstændigheder (force majeure).

Loft på tilskuddet

Der er en grænse for, hvor stort et tilskud EU medfinansierer pr. ha. Udbetalingsloftet omfatter summen af alle tilskud til miljøvenligt landbrug under afsnit IV om støtte til landdistriktsudvikling i Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 og tidligere forordninger om landdistriktsstøtte. Støtte under enkeltbetalingsordningen er ikke omfattet af loftet. Udbetalingsloftet er fastsat til 600 euro pr. ha pr. år, når den forudgående afgrøde var ét-årig, 900 euro pr. ha pr. år for flerårige specialafgrøder samt 450 euro pr. ha pr. år for anden jordudnyttelse (herunder permanente græsarealer).

Hvis tilskuddet til miljø- og økologiordningerne sammenlagt med de øvrige tilskud under miljøvenligt landbrug, der udbetales til et areal, der tidligere var med ét-årige afgrøder, overstiger loftet på 600 euro pr. ha, vil tilskuddet blive nedsat, så det sammenlagt udgør et beløb svarende til loftet. Der omregnes til danske kroner med den gældende kurs for året.

Hvornår udbetales tilskuddet?

FødevareErhverv udbetaler tilskuddet én gang årligt. Udbetalingen sker normalt mellem 1. september og 31. januar efter tilsagnsårets udløb, med mindre særlige forhold gør sig gældende. F.eks. at der har været et kontrolbesøg på bedriften, og sagsbehandlingen ikke er afsluttet.

Udbetalingskonto

Tilskuddet vil blive udbetalt til den konto, der er registreret som din Nemkonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som Nemkonto i dit pengeinstitut (eller netbank) eller på www.nemkonto.dk (dog ikke virksomheder).

Oplysninger til Skat

Tilskuddet er skattepligtigt, og det bliver meddelt Skat, hvor meget du har fået udbetalt.

Producentskifte

Sælges eller bortforpagtes marker, der er omfattet af et tilsagn, skal tilsagnet overdrages til den nye ejer eller bruger, som herefter skal opfylde betingelserne i tilsagnet.

FødevareErhverv **skal altid meddeles om producentskifte** (ændrede ejer- eller brugerforhold). Meddelelsen skal foretages på et særligt sæt af skemaer vedrørende producentskifte, som kan findes på FødevareErhvervs hjemmeside eller kan fås ved henvendelse til FødevareErhverv. Hvis du er i tvivl, bør du kontakte Miljøkontoret eller Økologistøttekontoret.

Fristen for meddelelse om producentskifte
8-ugers frist
Producentskiftet skal være modtaget i FødevareErhverv **senest 8 uger** efter overdragelsestidspunktet. Overdragelsestidspunktet er den dato, hvor det økonomiske ansvar for driften af arealet overdrages til den nye erhverver.

Overholdes 8-ugers fristen ikke, bortfalder tilskuddet for det tilsagnsår, hvori producentskiftet er foretaget.

Førstkommende frist for ansøgning om enkeltbetaling
Overholdes 8 ugers fristen ikke, men modtages producentskiftematerialet i FødevareErhverv senest den førstkommende frist for ansøgning om enkeltbetaling den 21. april (Fælleskemaet), kan erhverver dog stadig indtræde i tilsagnet, og modtage tilskud for det efterfølgende tilsagnsår.

Finder overdragelsen sted mindre end 8 uger før den førstkommende frist for ansøgning om enkeltbetaling, skal producentskiftematerialet dog være modtaget senest 8 uger efter overdragelsestidspunktet. Eksempelvis, hvis overdragelsen finder sted den 10. april skal producentskiftematerialet være modtaget senest den 5. juni.

Overholdes fristen for anmeldelse om producentskifte ikke, senest den førstkommende ansøgningsfrist for enkeltbetaling, medfører det, at tilsagnet bortfalder, og overdrager skal betale tidligere udbetalte tilskud for tilsagnsarealet tilbage.

FødevareErhverv kan i særlige tilfælde dispensere fra fristen for anmeldelse om producentskifte. Der skal indsendes begrundet ansøgning herom.

Hvornår indtræder den nye erhverver i tilsagnet?
Modtages producentskiftet rettidigt i FødevareErhverv indtræder den nye erhverver automatisk i tilsagnets rettigheder og forpligtigelser fra overdragelsestidspunktet. Dette betyder, at erhverver ikke skal afvente FødevareErhvervs sagsbehandling af producentskiftet, for at være sikker på at kunne

overtage tilsagnet. At erhverver indtræder umiddelbart betyder, at han skal være ekstra opmærksom på tilsagnets betingelser, da han er ansvarlig fra overdragelsestidspunktet.

Tilskuddet vil herefter blive udbetalt til den nye ejer eller bruger. Ved producentskifte efter fristen for ansøgning om enkeltbetaling vil retten til tilskud dog altid tilkommer den, der har indgivet ansøgning om udbetaling i Fællesskemaet, og som på tidspunktet for fristen for indsendelse af Fællesskemaet retmæssigt råder over arealet.

Det vil sige, at ansøgning om tilskudsudbetaling altid skal indgives af den, der ved ansøgningsfristens udløb driver tilsagnsarealet som ejer eller forpagter, og som er registreret som tilsagnshaver, eller i tilfælde af producentskifte vil indtræde i tilsagnet.

Hvis **ikke** den nye ejer eller bruger vil indtræde i tilsagnet, vil tilsagnet bortfalde, og der vil normalt blive stillet krav om tilbagebetaling af de udbetalte tilskud med tillæg af renter fra opkrævningsdatoen.

Har FødevareErhverv godkendt, at tilsagnet ved producentskifte overdrages til en ny ejer eller forpagter, og bortfalder tilsagnet til de overdragne arealer herefter som følge af den nye ejer eller forpagters forhold, kan FødevareErhverv bestemme, at tilskud udbetalt for tilsagnsarealerne til tidligere ejere eller forpagtere skal tilbagebetales af den nye erhverver.

Det særlige producentskifteskema med tilhørende vejledning kan du finde på www.ferv.fvm.dk eller bestille det i FødevareErhverv.

Indtræden i en anden jordbrugers ansøgning
Det er muligt at indtræde i en anden ansøgning. Hvis et ansøgt areal overdrages til en ny ejer eller forpagter, inden der et truffet afgørelse om tilsagn om tilskud, kan den nye ejer eller forpagter indtræde i den tidligere ejer eller forpagters ansøgning om tilskud til miljø- og økologiordninger. For at FødevareErhverv kan godkende en sådan indtræden i en ansøgning skal der indsendes en erklæring om indtrædelse på et særligt skema, som kan findes på FødevareErhvervs hjemmeside eller kan fås ved henvendelse til FødevareErhverv.

Ansøgning om ændring af tilsagnet

Der er visse muligheder for at ændre i tilsagnet i løbet af tilsagnsperioden uden krav om tilbagebetaling af udbetalte tilskud. Det gælder, hvis tilsagnet på arealet samtidig omdannes til en anden forpligtigelse under landdistriktsprogrammet. Omdannelsen skal indebære klare fordele for miljøet, og indholdet af den nye forpligtigelse skal være skærpet væsentligt i forhold til den eksisterende.

Du skal være opmærksom på, at den årlige ansøgningsperiode, hvor ansøgningen om ændring skal indgives, er den samme som er gældende for ansøgning om enkeltbetaling.

Ved **omdannelse til tilsagn til skovrejsning**, der medfører pålæggelse af fredskovpligt, udgår arealerne af tilsagn til miljøordningerne Pleje af græs- og naturarealer eller Braklagte randzoner langs vandløb og søer eller økologiordningen Miljøbetinget tilskud med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, inden for hvilket arealet pålægges fredskovpligt.

Det er muligt at omdanne tilsagn til Miljøbetinget tilskud til et tilsagn til **Pleje af græs og naturarealer** eller tilskud til **Fastholdelse og pleje af vådområder.**

Ved omdannelse betinger FødevareErhverv bl.a., at perioden af den nye forpligtelse mindst er på 5 år.

Hvis FødevareErhverv har godkendt, at et tilsagn omdannes til et nyt tilsagn under landdistriktsprogrammet, og det nye tilsagn herefter bortfalder, så kan FødevareErhverv bestemme, at udbetalte tilskud i det tidligere tilsagn skal tilbagebetales, herunder tilskud udbetalt til tidligere ejere eller forpagtere af arealet. Der kræves dog maksimalt tilbagebetaling for fem år.

Har du allerede et tilsagn om tilskud til Braklagte randzoner (fra før 2007)

Eksisterende tilsagn om Braklagte randzoner langs vandløb og søer kan omdannes til nyt 5-årigt tilsagn såfremt det indebærer betydelige fordele for miljøet og den eksisterende forpligtigelse skærpes væsentligt. Det kan fx ske, hvis der sker væsentlig udvidelse af tilsagnsarealet.

Jordfordeling
Arealer kan efter ansøgning udgå af tilsagnet, hvis bedriften er genstand for jordfordeling eller andre lignende offentlige indgreb som led i fysisk planlægning. Det er dog en forudsætning, at betingelserne i tilsagnet ikke samtidigt kan opfyldes.

Reglen vil bl.a. kunne anvendes i følgende situationer i forbindelse med:

- Jordfordelinger, der foretages efter reglerne i jordfordelingsloven.
- Udveksling af arealer i umiddelbar sammenhæng med projekter efter vandmiljøplan II, III og i sammenhæng med andre offentlige naturgenopretningsprojekter.

Der kan ansøges, om at gøre brug af denne regel hos FødevareErhverv, Miljøkontoret eller Økologistøttekontoret. Bemærk, at bestemmelsen ikke kan anvendes i forbindelse med private jordomlægninger.

Endeligt ophør med jordbrugsvirksomhed

Hvis du driver din jordbrugsbedrift som en personligt ejet virksomhed, og der er afviklet 3 år eller mere af den indeværende tilsagnsperiode, så kan du ansøge om at blive fritaget for tilbagebetaling af tilskuddet, hvis du ophører endeligt med jordbrugsvirksomhed, f.eks. i forbindelse med overgang til pension. FødevareErhverv kan kun i særlige tilfælde give tilladelse til, at selskaber og andre juridiske enheder med tilsagn, kan benytte reglen om endeligt ophør.

Godkender FødevareErhverv ansøgningen om endeligt ophør med jordbrugsvirksomhed, kræves der ikke tilbagebetaling af det udbetalte tilskud.

Det er en betingelse for en sådan godkendelse, at din jordbrugsbedrift ved salg eller bortforpagtning overdrages til en ny ejer eller bruger, eller at alle jordbrugsbedriftens tilsagnsarealer fragår din jordbrugsbedrift, og at jordbrugsbedriften i øvrigt nedbringes til 2 hektar eller derunder, f.eks. ved bortforpagtning. Endvidere at du ophører med at have B-skattepligtige indtægter fra bedriften, bortset fra indtægter ved bortforpagtning af jord og evt. skattemæssigt fastsat værdi af eget forbrug.

Du skal have forsøgt at få et købstilbud/forpagtningsaftale, som kunne sikre, at arealerne/ejendommen fortsat kunne indgå i et tilsagn om miljø- og økologiordningerne.

Hvis du vælger at gøre brug af denne mulighed, skal du være indforstået med at tilbagebetale det hidtil udbetalte tilskud med tillæg af renter, hvis du på et senere tidspunkt ændrer beslutning og igen driver en jordbrugsvirksomhed.

Du skal skriftligt oplyse FødevareErhverv, Miljøkontoret eller Økologistøttekontoret afhængigt af om det drejer sig om en miljøordning eller en økologiordning, om din beslutning om endeligt ophør med jordbrugsvirksomhed hurtigst muligt, så der ikke bliver udbetalt tilskud på et forkert grundlag. Fra det tidspunkt, hvor der gives meddelelse om endeligt ophør, stoppes udbetaling af tilskud på tilsagnet.

Ordningen indebærer, at du skal sende dokumentation på salg eller bortforpagtning af jordbrugsbedriftens tilsagnsarealer til FødevareErhverv, Miljøkontoret eller Økologistøttekontoret, og samtidig skrive under på en erklæring om, at du ophører endeligt med at drive jordbrugsvirksomhed.

Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

Tilsagn om tilskud kan bortfalde helt eller delvist, og udbetalt tilskud kan kræves tilbagebetalt helt eller delvist med tillæg af renter, hvis:

- Betingelserne for tilsagnet ikke opfyldes.
- Ansøger har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- Tilsagnshaveren tilsidesætter sine pligter i forbindelse med kontrol,
- Tilsagnshaveren ikke opfylder sin underretningspligt,
- Ejer/brugerforholdene ændres, og den nye ejer eller bruger ikke indtræder i tilsagnet,

Hvis tilsagnet bortfaldes, kræves der tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud. Der beregnes renter med den rentesats, der er fastsat i henhold til renteloven, dog minimum 50 kroner, fra dato for udstedelse af tilbagebetalingskravet, og indtil beløbet er indbetalt.

Undtagelser for tilbagebetaling
Hvis et areal med tilsagn udgår af et tilsagn, sælges eller bortforpagtes, eller en forpagtning ophører, så er der en række situationer, hvor FødevareErhverv efter ansøgning kan frafalde kravet om tilbagebetaling af tilskuddet.

Det drejer sig om følgende situationer:

- Producentskifte
- Omdannelse
- Jordfordeling
- Endeligt ophør med jordbrugsvirksomhed
- Ekstraordinære situationer (force majeure)

De første fire situationer er beskrevet i hver deres afsnit tidligere i dette kapitel.

Krav om tilbagebetaling sker normalt ikke i tilfælde af force majeure, dvs. helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder som f.eks. i tilfælde af tilsagnshavers død, bortforpagters død, tilsagnshavers uarbejdsdygtighed i længere tid, ekspropriation (hvis det ikke kunne forudses ved

tilsagnsperiodens begyndelse), ødelæggelse af stalde på bedriften ved ulykke, visse smitsomme sygdomme i husdyrbesætninger eller ved naturkatastrofer. Ændring af tilsagnsarealer, der efter FødevareErhvervs vurdering er forårsaget af naturen og kan blive længerevarende, anerkendes også som force majeure.

Der skal være sammenhæng mellem årsagen til den manglende overholdelse af regler og tidspunktet for den særlige begivenhed. For at kunne påberåbe sig force majeure skal du underrette FødevareErhverv indenfor **10 arbejdsdage** fra det tidspunkt, hvor du er i stand til at gøre det.

Udelukkelse og straf

Efter Landdistriktslovens § 14 straffes med bøde, hvis tilsagnshaveren ved grov uagtsomhed eller forsætligt har afgivet urigtige oplysninger. Det er strafbart at give urigtige eller vildledende oplysninger eller tilbageholde oplysninger, der har betydning for afgørelse om tilsagn eller udbetaling af tilskud. Det er desuden strafbart, ikke at give vejledning og hjælp ved kontrol, og at undlade at udlevere det materiale, som er nødvendigt for kontrollen.
Det er strafbart ikke at overholde betingelserne i tilsagnet. Der kan idømmes straf i form af bøde. Selskaber m.v. kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Kontrol og sanktion

FødevareErhverv udfører administrativ kontrol af tilsagns- og tilskudsbetingelser i forbindelse med sagsbehandling og udbetaling. Plantedirektoratet foretager den fysiske kontrol af jordbrugsbedrifter ved besøg på den enkelte jordbrugsbedrift samt ud fra flyfotos. Under et kontrolbesøg har ansøger pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres.

Kontrollen skal undersøge, om alle betingelserne for at modtage tilskuddet er overholdt. Hvis det viser sig, at nogle af betingelserne ikke er overholdt, vil tilsagnet normalt bortfalde, og det hidtil udbetalte tilskud skal tilbagebetales med tillæg af renter.

Af hensyn til kontrollen skal du i mindst 5 år fra seneste tilskudsudbetaling opbevare gødningsplaner med tilhørende kortskitse samt skatte-, moms- og driftsregnskaber, der vedrører det tilsagnsår, som udbetalingen sker for.

Sanktioner ved beregning af tilskud

Der er to former for sanktion. Den ene del knytter sig til overtrædelser af tilsagns- og tilskudsbetingelser, der kan henføres til tilsagnsarealet, se afsnit A nedenfor. Den anden del knytter sig til overtrædelser, der ikke kan relateres direkte til tilsagnsarealet, se afsnit B nedenfor.

A. Arealafvigelser

Hvis det konstateres, at det areal der fastslås er mindre end det anmeldte areal, vil det medføre en nedsættelse af det tilskudsberettigede areal. Det vil endvidere i nogle situationer medføre en sanktion i forbindelse med beregning af årets tilskud, afhængig af hvor stor forskellen er mellem det anmeldte areal og det fastslåede areal (se skema nedenfor).

Det fastslåede areal er det areal, der er til stede, og hvor alle støttebetingelserne, der knytter sig direkte til arealanvendelsen, er opfyldt. Hvis disse betingelser for tilsagnet ikke er opfyldt for et areal,

så vil arealet ikke blive godkendt, og der vil opstå en afvigelse mellem det anmeldte areal og det fastslåede areal.

Det anmeldte areal er lig det areal, der er angivet på det pågældende års markplan i det fælles ansøgningsskema, hvor der tillige ansøges om enkeltbetaling.

Afvigelser

Forskel mellem anmeldt og fastslået areal	**Nedsættelse og sanktion af arealer**
Fra 0 % til og med 3 %, dog højst 2 hektar	Det ansøgte areal på tilsagnet om tilskud til miljø- og økologiordningerne nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Der er ingen sanktion.
Fra 3 % til og med 20 % eller mere end 2 hektar	Det ansøgte areal på tilsagnet om tilskud til miljø- og økologiordningerne nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Udbetalingen sker med fradrag af sanktion på to gange forskellen mellem ansøgt og fastslået areal i årets udbetaling i pågældende afgrødegruppe*.
Mere end 20 %	Det ansøgte areal på tilsagnet om tilskud til miljøordningerne nedsættes, så det svarer til det fastslåede areal. Hele det ansøgte areal på tilsagnet om tilskud til miljø- og økologiordningerne fastsættes til 0 i årets udbetaling i den pågældende afgrødegruppe.
**Mere end 30 %	Hele det ansøgte areal på årets betalingsanmodning (indberetning) til alle tilskud til arealrelaterede foranstaltninger under landdistriktsprogrammet fastsættes til 0 i årets udbetaling.
**Mere end 50 %	Foruden sanktionen for afvigelser på mere end 30 % modregnes du indenfor de efterfølgende 3 år for et beløb svarende til den registrerede difference mellem anmeldt og fastslået areal.

* En afgrødegruppe defineres blandt andet ved at foranstaltning og støttesats skal være ens.
** Procentsatsen opgøres i forhold til det samlede areal med tilsagn til arealrelaterede foranstaltninger under landdistriktsprogrammet, der er anmeldt.

Opmålingen ved kontrol sker på baggrund af parceller, dvs. sammenhængende jordstykker med samme støttesats. Da indberetningen af tilsagnsarealer på fællesskemaet kræver en opdeling efter støttesats vil denne angivelse af marker normalt svare til de tilsvarende parceller.

Eksempler på arealrelaterede betingelser under de enkelte ordninger

De betingelser, der under tilsagn om **Pleje af græs og naturarealer** anses for at knytte sig direkte til arealets anvendelse, kan bl.a. være følgende:

- Arealet må ikke være tilplantet med skov,
- Forpligtigelsen til afgræsning eller afgræsning eller slæt ikke er overholdt,
- At der er gødet udover det græssende dyr efterlader eller det, der må anvendes i tidsrummet, hvor plantedækket etableres.

De betingelser, der under tilsagn om **Braklagte randzoner langs vandløb og søer** anses for at knytte sig direkte til arealets anvendelse, kan bl.a. være følgende:

- Plantedækket er ikke i orden,
- At der ikke er afpudset én gang årligt.

De betingelser, der under tilsagn om **Miljøbetinget tilsagn** anses for at knytte sig direkte til arealets anvendelse, er blandt andet følgende:

- Der må ikke anvendes sprøjtemidler på nær de midler, der er godkendt til økologisk jordbrugsproduktion.
- Arealet skal i det første tilsagnsår være udnyttet jordbrugsmæssigt som areal i omdrift, som permanent græs, til frugt- eller bærproduktion, til non-food produktion eller arealet skal være udtaget under enkeltbetalingsordningen.

De betingelser, der under tilsagn om **Omlægningstilskud** anses for at knytte sig direkte til arealets anvendelse er følgende:

- Overholdelse af de økologiske regler på arealet, så økologiautorisationen kan opretholdes.

B. Andre afvigelser

Såfremt andre tilsagnsbetingelser end dem, der er nævnt under ovennævnte afsnit A overtrædes, så nedsættes årets tilskud eller det bortfalder. Eksempler på sådanne tilsagnsbetingelser kan være:

- Manglende medvirken ved kontrol.
- Regnskaber skal opbevares i 5 år,

Reduktionen i årets tilskud vil blive fastsat under hensyntagen til hvor alvorlig, omfattende og varig overtrædelsen af pågældende tilsagnsbetingelser er. Hvis der er udvist svig (forsæt), vil der efter en konkret vurdering blive sanktioneret i udbetalingen af støtte. I alvorlige tilfælde vil tilsagnet bortfalde med krav om tilbagebetaling. Der henvises endvidere til afsnit om bortfald og tilbagebetaling ovenfor. Der vil i svigstilfælde ydermere være risiko for at ifalde bødeansvar.

Krydsoverensstemmelse

En bedrift med tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordningerne er omfattet af de krydsoverensstemmelseskrav, der gælder for landbrugere, der modtager direkte betalinger, herunder enkeltbetalingsordningen. En overtrædelse på bedriften af krydsoverensstemmelseskrav vil medføre reduktion i årets udbetaling af arealbaseret støtte under landdistriktsprogrammet, herunder tilskud til miljø- og økologiordningerne. Reduktionen beregnes på samme måde som under enkeltbetalingsordningen.

Til forskel fra reglerne om krydsoverensstemmelse på enkeltbetalingsordningen, hvor kravene skal være opfyldt for alle landbrugsarealer og al landbrugsaktivitet, så skal kravene på ordninger under landdistriktsprogrammet være opfyldt for hele bedriften inklusiv skovarealer, på gårdspladsen mm.

Der henvises i øvrigt til den separate vejledning om krydsoverensstemmelse, se FødevareErhvervs hjemmeside.

Revisionsklausul

Et tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordningerne er omfattet af kravene om krydsoverensstemmelse. Såfremt der i løbet af den 5-årige tilsagnsperiode indføres skærpede eller nye krydsoverensstemmelseskrav, har FødevareErhverv mulighed for at ændre tilsagnets vilkår. Dette kan kun blive tilfældet, såfremt nye skærpede krydsoverensstemmelses krav vedrører de betingelser, der stilles i tilsagnet. Baggrunden herfor er, at tilsagn om tilskud til miljø- og økologiordningerne kun kan kompensere jordbrugeren for tiltag, han ikke i forvejen er forpligtet til at gennemføre. Ønsker tilsagnshaver ikke at acceptere en sådan tilpasning af tilsagnet, bortfalder det uden at der kræves tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud.

Myndighedernes brug af oplysninger

For at kunne administrere ordningen har FødevareErhverv brug for en række oplysninger. Hvordan disse oplysninger indhentes og behandles er beskrevet i de følgende afsnit.

Brug af data i ansøgningsskemaet

Oplysningerne i ansøgningsskemaet vil blive brugt af Fødevareministeriet til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol af de meddelte tilsagn. Endvidere vil oplysningerne blive brugt af Fødevareministeriet og tredjemand til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål.

FødevareErhverv er ansvarlig for behandlingen af de pågældende data, herunder at databehandlingen overholder gældende lovkrav (se afsnit nedenfor). Registrene føres og opbevares elektronisk hos FødevareErhverv.

Opbevaring af kontroloplysninger

Oplysninger, der indhentes til kontrol vil blive opbevaret i FødevareErhverv til brug for kontrol af flere støtteordninger. Oplysningerne vil endvidere blive brugt til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål.

Ved at anvende oplysningerne til kontrol af flere støtteordninger skal oplysningerne kun indhentes én gang. FødevareErhverv vil ved brug af oplysningerne sikre, at tilskudsmodtageren har indsigt i, hvilke data der anvendes, så forkerte oplysninger kan rettes.

Den registreredes rettigheder

Persondataloven giver dig ret til at få oplyst, hvilke personoplysninger FødevareErhverv har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

Vejledning vedrørende anvendelse af oplysninger fra fællesskemaet, herunder offentliggørelse på Internettet, jævnfør Persondataloven.
Hvis du indsender Fællesskema 2009 skal du være opmærksom på følgende forhold, som relaterer sig til Persondatalovens § 28, stk. 1:

- at de afgivne oplysninger i skemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om udbetaling af støtte og tilskud fra FødevareErhverv under EAGF og EAFRD (EUs landbrugs- og landdistriktsordninger).
- at FødevareErhverv, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.

I henhold til andre relevante paragraffer i persondataloven har du følgende muligheder:

- at anmode om indsigt i hvilke oplysninger, som behandling af din ansøgning omfatter, jf. § 31
- på begæring, har krav på at få slettet, berigtiget eller blokeret oplysninger, som viser sig urigtige eller vildledende, eller på anden måde er behandlet i strid med lovgivningen, jf. § 37.

Samtidig skal du være opmærksom på, at der i 2008 er vedtaget en EU-forordning, efter hvilken det kræves, at oplysninger i fællesskemaet om fornavn, efternavn, evt. firmanavn, den fulde adresse samt størrelse af det modtagne støttebeløb bliver offentliggjort på Internettet. Oplysningerne kan, udover den ovenfor nævnte behandling om afgørelse om udbetaling af støtte, også behandles af danske og europæiske revisions- og undersøgelsesorganer med henblik på at værne om EU's finansielle interesser. Nærmere oplysninger om disse forhold og Persondataloven generelt kan fås ved henvendelse til FødevareErhverv, Juridisk Enhed.

Muligheder for at klage

Hvis du mener, at FødevareErhverv, Miljøkontoret eller Økologistøttekontoret, har truffet en afgørelse på et ufuldstændigt grundlag, og du eksempelvis har nye supplerende oplysninger til din sag, bør du snarest muligt oplyse FødevareErhverv herom og anmode om en fornyet behandling.

Afgørelser truffet af FødevareErhverv kan påklages til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Klagen skal være FødevareErhverv i hænde senest 4 uger efter modtagelsen af den afgørelse, klagen vedrører.

Klager indsendt efter fristens udløb vil normalt ikke blive behandlet.

Du skal indsende din klage vedrørende miljøordninger til:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
c/o FødevareErhverv for FødevareErhverv
Miljøkontoret
Pioner Allé 9
6270 Tønder

Vedrørende økologiordninger til:

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
c/o FødevareErhverv for FødevareErhverv
Økologistøttekontoret
Nyrupsgade 30
1780 København K

Klager har som udgangspunkt *ikke* opsættende virkning, hvilket betyder, at FødevareErhvervs afgørelse er gældende, indtil den eventuelt ændres. Krav kræves forrentet fra opkrævningsdatoen. Det betyder, at der i sager hvori FødevareErhverv har fremsat krav om tilbagebetaling, i sagsbehandlingstiden påløber renter til kravet, indtil kravet er betalt.

Retsgrundlag

De væsentligste retsregler for tilskud til miljø- og økologiordningerne fremgår af:

Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 591 af 8. juni 2007 om Braklagte randzoner langs vandløb og søer med senere ændringer.

Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 592 af 8. juni 2007 om Pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer.

Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 70 af 2. februar 2009 om Miljøbetinget tilskud.

Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 71 af 2. februar 2009 om tilskud til Omlægning til økologisk jordbrug.

Lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (Landdistriktsloven).

Bekendtgørelse nr. 1015 af 9. oktober 2006 af lov om støtte til udvikling af landdistrikterne (nu lov om statsgaranti for lån til yngre jordbrugere m.v.).

Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (EUFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 1320/2006 af 5. september 2006 om regler for overgangen til den ordning for støtte til udvikling af landdistrikterne, der er indført ved Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005.

Kommissionens forordning (EF) nr. 1974/2006 af 15. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Kommissionens forordning (EF) nr. 1975/2006 af 7. december 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 for så vidt angår kontrol og krydsoverensstemmelse i forbindelse med støtteforanstaltninger til udvikling af landdistrikterne.

Kommissionens forordning (EF) nr. 796/2004 af 21. april 2004 om gennemførelsesbestemmelser vedr. krydsoverensstemmelse, graduering og det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem som omhandlet i Rådsforordning (EF) 1789/2003.

Adresser og telefonnumre

FødevareErhverv
Miljøkontoret
Pioner Allé 9
6270 Tønder
Tlf.: 33 95 82 96
Hjemmeside: www.dffe.dk

FødevareErhverv
Økologistøttekontoret
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
Hjemmeside: www.dffe.dk

Plantedirektoratet
Skovbrynet 20
2800 Kgs. Lyngby
Tlf.: 45 26 36 00
Hjemmeside: www.pdir.dk

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret, Økologi
Udkærsvej 15
Skejby
8200 Århus N
Tlf.: 87 40 50 00
Hjemmeside: www.landscentret.dk

Dansk Landbrugsrådgivning kan eventuelt henvise til nærmeste rådgiver.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
FødevareErhverv
Nyropsgade 30
1780 København V

Tlf.: 3395 8000
Fax.: 3395 8080

E-mail: dffe@dffe.dk
http://ferv.fvm.dk

ISBN (tryk) 978-87-7083-375-2
ISBN (web) 978-87-7083-376-9